

Égve tartani a lángot

LINDA OLIVIERA
(A *Theosophy in Australia* szerkesztője)

(*The Theosophist*, 2000. november. 97-101.o.)

A teozófia ... az állandó, örökkévaló Nap, a társulata mulandó üstökös, amely megpróbál pályára állni, hogy bolygó lehessen, örökké az Igazság Napjának vonzásában keringve.

H. P. Blavatsky

Társulatunk ez év november 17-én fennállásának rendkívüli egy és negyed századához érkezett. Egyesek, akik a paraméterek uralta világhoz tartoznak, lenézhetik az ilyen mérföldköveket. Mégis, ezek nagyon hasznosak lehetnek, amennyiben segítenek felbecsülni a szervezet értékét és egységét, a benne rejlő hasznosságot a világ és a létrejöttét sugalmazó Nagy Lények munkája számára.

Nézzük meg röviden a Társulat megalakulásának indítékait. H.P. Blavatsky csodálatos megállapítást tett a teozófiáról és a Teozófiai Társulatról:

A teozófiának látható és nem-látható isteni természete van, a Társulatának pedig emberi a természete, amely megpróbál felemelkedni isteni szülőjéhez. A teozófia ... az állandó, örökkévaló Nap, a társulata mulandó üstökös, amely megpróbál pályára állni, hogy bolygó lehessen, örökké az Igazság Napjának vonzásában keringve. Azért alakult meg, hogy segítsen az embereknek megmutatni: olyan, mint teozófia létezik, és segítsen nekik annak örök igazságait tanulmányozva és befogadva felemelkedni hozzá. (*Kulcs a teozófiához*)

A Társulat céljait a Három Célkitűzés világítja meg.

Társulatunk erősségei és gyengeségei

A leltár megkívánja, hogy figyelembe vegyük a 'tartozik és követel'-t, az erősségeket és a gyengeségeket. Egyrészt nem egészséges a Társulatot túlzottan rózsaszínű szemüvegen át nézni, másrészt az időnként előforduló eltúlzott bírálat is túl sötét képet mutathat, amely nem szükségképpen pontos.

Ezért először nézzük meg szervezetünk legjellemzőbb erősségeit:

- i) A célkitűzéseink, különösen az első, nagyszerű háttérrel biztosítanak a Társulat munkája számára. Az 'emberiség egyetemes testvérisége egyik magjának' létrehozása nemes indíték, amelynek megvalósulása azonban jelentős időbe telhet.
- ii) A gondolkodás szabadsága – amint azt a Társulat Közgyűlése az 1923-as határozatában körvonalazta – minden egyes tagnak teljes szabadságot ad, hogy a neki megfelelő módon értelmezze a teozófiai tanításokat, miközben ugyanezt a szabadságot másoknak is megengedi. Ez erősség, mert nem kényszerít meghatározott álláspontokat a tagokra és támogatja mindegyikük jogát, hogy a saját módjukon törekedjenek az igazságra. A teozófiai tanítások egészének széles köre és mélysége összejöveteleinken nagyon sok lehetőséget ad a nyílt, sokoldalú és élénk eszmecserére.

- iii) A Társulat hivatalosan nem csatlakozik egyetlen más szervezethez sem. A szervezeti el nem kötelezettség nem jelenti azt, hogy a teozófusok nem figyelnek arra, ami a világon történik. Szervezetként gyakorolhatjuk a *semlegességet*, de a tagjaink szabadon csatlakozhatnak más szervezetekhez és szövethozásokhoz.
- iv) Az Ősi Bölcsesség tanításai, amelyek a különböző vallási hagyományok alapját képezik és amelyeket korszerű formában H.P. Blavatsky hozott el a világnak, *a témák gazdag választékát* tartalmazzák mind a tanulmányozásra, mind az elmélyedésre, ezek pedig segítenek meghatározni és kialakítani a Társulat munkájának jellegét.
- v) A Társulat szemléletmódja alapján etikai és a világ nagy szellemi hagyományainak középpontjában található alapvető elveken nyugszik. Az etika központi helyet foglal el a Bölcsesség Hagyományában. H.P. Blavatsky úgy írta le a teozófiát, mint ami alapvetően emberbarátság – amelynél 'a cselekvés elve: tekintettel lenni másokra' – vagy önzetlenség.
- vi) A teozófiai tanítások rendkívül gyakorlatiasak lehetnek. Lehetséges a Titkos Tanításban említett Alapvető Tétéleket az élet minden területén alkalmazni – személyesen, világméretűen és egyetemesen.

A Társulat néhány gyengesége is felmerül, amelyeket talán nem akarunk hangsúlyozni, de amelyek döntőek a Társulat jövője szempontjából:

- i) Legelőször is sajnálatos, de valós tény, hogy a Társulat tagjai valamennyien nagyon is emberek. A testvériség nagyszerű eszméje nem jelenti, hogy az emberek automatikusan és azonnal levetik megrögzött szokásaikat, mihelyt csatlakoznak a Társulathoz. Személyes erőfeszítés szükséges annak megfékezésére, ami gyakran természetes hajlam a versengésre, a befolyás és hivatali tisztség iránti vágyra. A 'harmónia a sokféleségben' olyan cél, amelyre sok csoportunkban törekednek.
- ii) Egyes égtájakon megvan a hajlam a teozófiai fundamentalizmusra, aminek eredményét 'elzárkózás'-nak is nevezhetnénk, és amely, minthogy szükségtelen megosztáshoz vezet, megtagadása a valódi teozófiai tanulmányok igazi természetének. A különbözőségünk nagy erősség, annak gazdagítania kell bennünket, nem pedig elkülöníteni.
- iii) A tagok megjegyzései időnként arra utalnak, hogy a Társulatnak, minthogy a Mesterek 'kiválasztott' eszköze, kizárólagos joga van a bölcsesség tanításaira. A Társulat kiválasztott eszköz volt a munkájuk számára, de amint az világosan olvasható *A Mesterek levelei A.P. Sinnethez* c. gyűjteményben, ők bármely nagy humanitárius mozgalmat támogatnak. A Teozófiai Társulat csak addig lesz ilyen eszköz, ameddig a tagjai munkájukat az igazi együttműködés szellemében folytatják és ameddig a Társulat iránya emberbaráti természetű marad. Helytelen, sőt ártalmas megpihenni a babérjainkon és feltételezni, hogy a Mesterek örökre velünk maradnak, vagy hogy a munka legnagyobb része már el van végezve.
- iv) Egyes helyeken úgy látszik, a Társulat elszigetelődik, és szinte beleszürkül a környezetbe anélkül, hogy a jelenléte figyelemreméltó vagy meghatározó lenne. Ez szükséges lehet ott, ahol a politikai helyzet nehézségei ezt indokolják, de máshol nem.
- v) A Társulat jellege elmosódhat, ha az alosztályok tevékenységében nem figyelünk gondosan a céljainkra, és nem ragaszkodunk hozzájuk.

A Társulat iránti igény

A Társulat iránti igény bizonyosan ugyanolyan nagy most, mint volt a tizenkilencedik század végén. A materializmus él és talán még erősebb most, mint akkor volt. A modern kommunikációra nagyon erős a befolyása. Egyes New Age mozgalmaknak ugyancsak van materialista felhangja. A Társulatunknak még mindig fontos, valójában döntő helye van a világ gondolkodásában. Még mindig szükséges az emberiséget arra emlékeztetni, hogy olyasmi, mint teozófia, létezik. Viszont emlékeztetni az emberiséget csak az első lépés, mert csak akkor lesz a teozófia valóban élő erővé, ha átültetjük a gyakorlatba. Egy dolog az akadémikus teozófia, de az *élő* teozófia egészen más valami.

Fennmarad-e a Társulat?

A kezdetekkor a Teozófiai Társulat világítótorony volt a materializmussal megvert és a spiritizta jelenségekbe belefeledkezett világ számára. Elsősorban a keleti spirituális tanítások Nyugatra hozásáért volt felelős. Manapság egyfajta pseudo-spirituális/okkult/New Age szupermarket létezik a pszichikus képességek, belső erő, 'megvilágosodás', stb. kifejlesztésére. Valójában pszichikus járványról van szó. Ezen óriási választék közepette a Társulat egyedülálló helyzetben van, hála a szilárd alapoknak, amelyeket korai vezetőink raktak le, hogy megőrizzük és ismertessük a Bölcsesség Hagyományt, amelyet valóban megvilágosodott lelkek adtak tovább a századok során. Azonban ahhoz, hogy a Társulat munkáját a léte-zése okának kompromittálása nélkül folytatni lehessen, a következő feltételeknek kell teljesülniük:

Először is fenn kell tartani egyfajta *belső ösztönzést* úgy, hogy az Ősi Bölcsesség tanításai termékeny talaj maradjon önmagunk felfedezéséhez. A tanítások közé tartozik az a nagy alapeszme, hogy a világegyetemben minden belülről kifelé fejlődik. Ezért a belső szívet, ennek a szervezetnek a lelkét életben kell tartani, hogy a fizikai 'teste' továbbra is egészséges maradjon. A Nagy Lények, akiknek lába nyomát követjük, több más mellett a legtisztább együttérzést, a kutató elmét, a rettenthetetlen bátorságot és az én hiányát (az énről való lemondást) képviselik. Sok teozófus számára az ő létezésük mutatja, hogy van út előre. Ez a gondolat a lelkesítés csodálatos irányfénye lehet és a Társulatunk annak mértékéig fog erősödni, amíg minden tagunk ösztönzést talál benne, amely nem apad el még a nehezebb időszakokban sem.

Amint fent említettük, elengedhetetlen, hogy a tanításokat – amennyire csak lehetséges – átvigyük a gyakorlatba.

A gondolkodás szabadsága iránti határozott odaadás döntően fontos, ha nem akarunk szektává válni. A nyitott elmék könnyen elfogadják az egyéni nézőpontok létezését, mint az élet-misztériumok folyamatos felfedezésének részét.

Az ajtóinknak nyitva kell maradniuk és üdvözölniük az újonnan jövöket – talán egy kissé szélesebbre nyitva.

A tanításainkat a kommunikáció különféle módszereivel kell terjesztenünk és amennyire csak lehet, napjaink nyelvén. A könyveknek és előadásoknak ma is megvan a helyük, mint ahogy értelme van a csoportos megbeszéléseknek is. Hasznosak a video- és hangfelvételek is. Mégis az Internet gyakorolja napjainkban a legerőteljesebb befolyást a gondolkodásra, különösen a fiatalokra, és ezt értelmesen kell kihasználnunk.

A világszerte közel harmincezer taggal, a világ népességének nagyon kis hányadával a Társulat befolyása az emberi törekvések sok területén az arányosnál lényegesen nagyobb.

Tagjaink számára az egyik legnagyobb kihívás az a tény, hogy nem rágják a szájukba a válaszokat. Az igazság kereséséhez tekintélyes erőfeszítés tartozik. Egyesek ezt túl nehéznek találhatják, és máshol keresnek, amihez természetesen joguk van. Azoknak, akik maradnak, az Ősi Bölcsesség tanításai ugródeszkat jelentenek, amelyről lemerülhetnek a teozófia mélységeibe.

A bölcsesség-hagyomány értékei inkább minőségi, mint mennyiségi. Még ha a Társulatunk viszonylag kicsi marad is, de a tagjai rendelkeznek az igazságra való őszinte törekvéssel, nagyobb haszna lesz, mintha sok tagja lenne, akik csak fél szívvel törekednek az igazságra és helyezik a teozófiát életük középpontjába.

Mit hoz a jövő?

Meg tudjuk-e mondani most, mi lesz a leghasznosabb szerepünk, mondjuk, a következő évszázadban? Néhányan attól félhetnek, hogy a Társulat 'holtág'-gá válik. Jövönkről – kristálygömb nélkül – szeretnék néhány gondolatot megosztani arról, mivé lehet a Társulat, feltéve, hogy a fent említett feltételek teljesülnek. Csodálatos lehetősége van, hogy bástyája legyen:

- a Nagy Lények *emberbaráti munkájának*, akik eredetileg sugalmazták a Társulat megalakulását;
- a *gazdag Bölcsesség Hagyomány megőrzésének*, amely az idők folyamán különböző formákban jött le;
- az *ösztönzésnek* a világ számára, amely súlyos szükséglet szenved a szellemi táplálékban;
- az *egységnek*, bátorítva az embereket, hogy *éljék* az egységet minden tevékenységükben, láthatón és láthatatlanul;
- az élet szívében levő nagy igazságok *szabad kutatásának*;
- az *egyetemes értékeknek és gondolkodásnak*, a nacionalista, szűklátókörű, materialista, vagy szűk vallásos beállítottság helyett;
- a bölcsesség tanításai *közzétételének*.

Végül: a szervezet pillanatnyi fizikai formája nem döntő, a tagság létszáma az évek során növekedhet és csökkenhet. A Társulatnak lehetnek vagy nem lesznek saját épületei. Mégis, a teozófiai hagyomány folyamatos. Ha mind egyénekként, mind szervezetként hűek maradunk ehhez a hagyományhoz, a Társulat jövője fényes lesz, ami nem fog tompulni vagy gyengülni.

Visszatérve Blavatsky szavaira, meg fog-e érní a Társulat arra, hogy 'mulandó üstökös'-ből 'bolygó lehessen, örökké az Igazság Napjának vonzásában keringve'?

Ez egy valamitől függ – tőlünk!